

європейськими вченими у зв'язку з посиленням тенденцій до створення єдиного європейського громадянського суспільства.

Література:

1. Дудар Н. "Релігійність в українському соціумі: детермінанти і характеристика сучасного стану". – канд. дис. УДК 2:316.74.
2. Хрипко С. "Духовно-релігійні вияви української ментальності". – канд. дис. УДК 21:172.3
3. Єленський В. НРР – зони занепокоєння // Людина і світ. – 2001. - №1. – С. 2-7.

*Уваркіна О.В. – канд. пед. н.
(Київ)*

КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ ЯК СКЛАДОВА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ІДЕНТИЧНОСТІ

Модернізація національної системи освіти обумовлена необхідністю узгодження, взаєморозуміння, формування правил, норм і механізмів дотичного, співрозмірного, толерантного розвитку освіти України в європейський простір.

Згідно зі "Стратегією інтеграції України до Європейського Союзу", яка була затверджена указами Президента України з метою забезпечення всебічного входження України у європейський політичний, економічний і правовий простір, передбачається здійснення спільних наукових, культурних, освітніх та інших проектів і залучення вітчизняних учених та фахівців до загальноєвропейських програм наукових досліджень. Здійснення цих завдань потребує нових навичок і знань у царині комунікативної культури, рівень якої займає надзвичайно важливе місце в нових умовах інтеграційних процесів і виконує функцію підвищення в Україні європейської культурної ідентичності та інтеграцію до загальноєвропейського інтелектуально-освітнього середовища [1].

XX століття істотно збагатило теорію комунікації, яскравим свідченням чого стали праці таких відомих філософів як М. Бубер, О.Ф. Больнов, К. Ясперс, М. Бахтін. Основні положення праць Ю. Хабермаса, К.-О. Апеля, Х.-Г. Гадамера не лише визначили основні напрями новітніх розробок теорії комунікації як особливого виду соціальних взаємин, але й зафіксували факт своєрідного "комунікативного повороту" в філософії та суспільній культурі середини та кінця XX століття.

Так К.-О. Апель, базуючись на досягненнях попередників, обґрунтовує сучасне припущення про "апріорі комунікації", що через необхідність супроводжує будь-який кінцевий людський досвід – як взаємини. Так і ставлення до оточуючого світу. Він висловлює просту, але глибоку думку: кожний комунікативний акт людини (а поза

комунікацією людина не існує свідомо) *вже* – а ргіогі, ще до реального здійснення – передбачає власне комунікативність. Тобто людина завжди націлена на взаєморозуміння, взаємовідкритість щодо інших (“комунікативної спільноти”), завжди “трансцентентально настановлена” на сприйняття всіх можливих контраргументів, на рівного собі відповідача або ж можливих (сьогодні, вчора, завтра) відповідачів. Комунікація за способом здійснення передбачає, таким чином, “ідеальну комунікативну спільноту”, існування якої й відображає принцип “апріорі комунікації”. Якби це було не так, то комунікативна дія сутнісно суперечила б сама собі: вступати в комунікацію поза необхідним припущенням трансцендентальних – довершених – умов комунікації є очевидним безглуздям. Так само є суперечливим будь-яке обмеження комунікації, тобто заперечення її засадничої універсальності [2].

Європейська спрямованість розвитку вищої освіти України, з одного боку, стратегічна, з іншого – вона дає імпульс для подальшого поліпшення стану освіти і науки вже в недалекому майбутньому. Набуття людством великого обсягу знань і застосування інноваційних технологій в системі вищої освіти сприяє підвищенню уваги до формування комунікативної культури у майбутніх фахівців різних спеціальностей: гуманітарних, технічних і природничих. Сума набутих людиною знань, умінь, навичок спілкування, сформованих на кожному конкретному етапі її розвитку, і складає основи для формування комунікативної культури особистості. У кожній спеціалізації звичайно існують свої особливості, свої форми і методи формування комунікативних умінь. Але можна визначити існування двох напрямків формування комунікативної культури у майбутніх фахівців на засадах болонських вимог:

1. професійна освіта молодої людини не може бути завершеною без сформованої культури мови, мистецтва мовлення, етики комунікативної поведінки, високих моральних якостей та гуманістичного світогляду;

2. комунікативна культура передбачає наявність у кожного фахівця певних якостей і стратегій поведінки, які сприяють досягненню цілей у спілкуванні з іншими людьми: скласти позитивне враження про себе, продуктивно спілкуватися, орієнтуватися на успіх у професійній діяльності, прагнути до самореалізації в суспільних відносинах, адаптуватися до нових стосунків у трудовому колективі.

Сьогодні в Україні накопичено певний досвід формування комунікативної культури. Проте, проблема формування комунікативної культури майбутніх фахівців в умовах адаптації національної освітньої політики до нових міжнародних стандартів освіти залишається дуже актуальною.

Література:

1. Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи. – К., 2004. – 221 с.
2. Ситниченко Л.А. Першоджерела комунікативної філософії. - К., 1996. – 176 с.

Хмара А.В. — канд. филос. н.
(Гомель)

ЕВРОИНТЕГРАЦИЯ: ДУХОВНО-ПРАВСТВЕННЫЙ АСПЕКТ

Сегодня об евроинтеграции много говорят, пишут и спорят. Я постараюсь выразить свое отношение к ней, затронув лишь некоторые нравственно-воспитательные аспекты ее широкого проблемного поля. Наверное, евроинтеграция в сфере экономической жизни общества может дать положительные результаты. Хотя и здесь найдется немало минусов, составляющих нас не бросаться опрометчиво в ее объятия. Но если говорить об евроинтеграции в духовно-нравственном аспекте, то ее последствия чреваты непредсказуемыми результатами. Она может привести славянские народы к утрате ими многовековых традиций, обычаев, выдающихся памятников культуры и особенно того духа, который был издревле присущ славянству.

Этот процесс уже сегодня набирает силу, и остановить его необычайно трудно. Распахнутые настежь двери в Европу позволили ворваться в нашу жизнь архетипам западноевропейской и американской культуры, часто весьма далеким от подлинных человеческих ценностей. В наше сознание целенаправленно вбивается мысль, что настоящее искусство рождается на Западе, что реализм уже не моден. На смену ему приходят сюрреализм и другие направления авангардистского толка. Творчество таких художников, скажем, как Михаила Савицкого, Александра Шилова и других замалчивается в средствах массовой информации. В то же время поднимают на щит произведения «великого» Марка Шагала или иных современных авангардистов.

«Переоценка ценностей» продолжается. Наша речь наполняется такими понятиями, как «секс», «половое воспитание», «сексуальный», «сексапильный». Когда, в какие времена славянин позволял себе произвести в кругу знакомых и близких эти набившие ныне всем оскомину слова? Сегодня же в славянских школах вводится половое воспитание. Учителя и психологи свободно беседуют со школьниками о сексе. Можно смело констатировать: духовно-нравственное воспитание мы фактически подменили половым воспитанием, при котором размышляются такие регуляторы человеческого поведения, как *совесть* и *честь*. Именно оно стало одной из причин падения нравов молодого поколения. Кому-то надо было додуматься, чтобы детей с первых дней в школе учили не целомудрию и тому, как стать гражданином-патриотом своего отечества, а тому, как